

Spis treści

Wstęp 11

Tom I. FUNDAMENTY, RUSZTOWANIA, MURY KAMIENNE I CEGLANE 13

- 1. Etapy wznoszenia budowli 15**
- 2. Fundament ciągły wykonany w wykopie wąskoprzestrzennym
(wg A. Kąsinowskiego) 17**
- 3. Mur fundamentowy, punktowy (wg A. Kąsinowskiego) 19**
- 4. Kraków – fundament ciągły z odsadzkami i bez nich 22**
- 5. Gdańsk, kościół św. Jana – grunty podatny na kompresję 24**
- 6. Ruszty i palowanie (wg A. Kąsinowskiego) 26**
- 7. Rzym – fundament betonowy 27**
- 8. Malbork – wzmocnienie fundamentów zamku 28**
- 9. Skutki wykonania betonowej posadzki i betonowej opaski (chodnika)
wokół kościoła 29**
- 10. Schemat zapewnienia przepływu wilgoci z podłoża przez wentylowaną
posadzkę 30**
- 11. Kościół w Krośniewicach 31**
- 12. Rusztowania i kołowroty 32**
- 13. Rusztowania: dwusłojakowe, jednosłojakowe, przewieszone 33**
- 14. Kościół klasztorny w Marianowie 34**
- 15. Kościół św. Anny w Warszawie 35**
- 16. Kościół Narodzenia NMP w Wiślicy z ciosów kamiennych,
z otworami maculcowymi 36**
- 17. Rusztowania, mur kamienny, pomosty kosznicowe A i B 37**
- 18. Urządzenia (kołowroty) do podnoszenia ciężarów 39**
- 19. Katedra w Pelplinie 41**
- 20. Zachowane na strychach naczynia do podnoszenia materiałów 44**

Spis treści

-
21. Wątki kamienne, *opus emplectum* 45
 22. Rotunda Feliksa i Adaukía na Wawelu (2. poł. X w.) 46
 23. Mury romańskie 47
 24. Mur mieszany 48
 25. Brama Floriańska w Krakowie (2. poł. XIV w.) 49
 26. Zespół klasztorny cystersów w Wąchocku (1218–1239) 50
 27. Powierzchnie obrabiane po kamieniarsku 51
 28. Kościół gotycki w Przecznie (pocz. XIV w.) 52
 29. Kościoły na ziemi chełmińskiej 54
 30. Rodzaje cegieł (wg A. Kąsinowskiego) 55
 31. Rodzaje odsadzek i spoin (wg A. Kąsinowskiego) 56
 32. Wzorzec materiałów budowlanych na rafuszach włoskich 58
 33. Wysokość cegieł (w mm) 59
 34. Kruchła kościoła św. Janów w Toruniu 60
 35. Typowa destrukcja murów średniowiecznych 61
 36. Mury różnej grubości 62
 37. Mury o różnym układzie cegieł 63
 38. Mury obwodowe i sirzęcia 64
 39. Spoina w ceglanych murach średniowiecznych 66
 40. Ceglane wątki średniowieczne 68
 41. Wiązania naroży wątków średniowiecznych 69
 42. Wiązania naroży wątków nowożytnych 70
 43. Opracowane wątki spoin na przykładach 71
 44. Rafusz w Szczecinie – wykończenie blend okiennych 72
 45. Zniszczenia cegieł 73
 46. Kościół św. Witalisa we Włocławku – fragment fryzu maswerkowego na sirychu 75
 47. Toruń, ul. Łazienna 22 76
 48. Toruń, ul. Żeglarska 13 – elewacja frontowa 78
 49. Toruń, ul. Mostowa 24 – fragment elewacji 79
 50. Kościół NMP w Poznaniu – Osirów Tumski 80

- 51. Technika i organizacja budowy gotyckich kościołów miejskich
na Śląsku na przykładzie realizacji kościoła św. Mikołaja
w Brzegu (wg M. Kutznera) 86**

Zadania sprawdzające 91

Literatura 93

**Tom II. CIESIELSKIE KONSTRUKCJE DACHÓW I ICH PROBLEMATYKA
KONSERWATORSKA 95**

Wprowadzenie 97

- 1. Asortyment drewna budowlanego dawniej 102**
- 2. Propozycja systematyki i uporządkowania terminologii
ciesielskich konstrukcji dachowych występujących na terenie Polski
od XIV do XX w. 104**
- 3. Więzby różne 135**
- 4. Zasady odwzorowania ciesielskich konstrukcji dachowych
w dokumentacjach konserwatorskich 175**
- 5. Podstawowe zasady napraw więzby dachowych 197**
- 6. Przedłużenia, wzmocnienia i wymiana. Połączenia napraw
wykonywanych przez cieśli 199**
- 7. Podstawowe pojęcia dotyczące więzby dachowych wg D. Mączyńskiego,
J. Tajchmana i M. Warchoła. Materiały do terminologii więzby
dachowych 206**

Zadania sprawdzające 215

Literatura 217

**Tom III. BUDOWA SKLEPIEŃ I KOPUŁ ORAZ ICH PROBLEMATYKA
KONSERWATORSKA 221**

Wprowadzenie z artykułu prof. Zbigniewa Janowskiego 223

- 1. Kształty łęków – łuków 226**
- 2. Łęki 227**
- 3. Różne kolebki 232**

Spis treści

4. Opory sklepień kolebkowych 233
5. Sklepienia kolebkowe stosowane w starożytności (w Mezopotamii, Egipcie, a w szczególności w Rzymie) 234
6. Zakładanie sklepień o łukach pełnych w odbudowywanym zamku w Warszawie 235
7. Sklepienie niespolnowane, murowane „na wycisk” 236
8. Klasztor dominikanów w Krakowie (XIII w.) 239
9. Włochy – kosznica użyła zamiast deskowania 240
10. Przeciążenia sklepień 241
11. Formowanie sklepienia klasztornego i krzyżowego 244
12. Sklepienia różne 245
13. Sklepienie krzyżowe 246
14. Rozwój systemu wiązanego nawy głównej z nawami bocznymi 247
15. Kościoły bazylikowe 248
16. Kościoły halowe 250
17. Rozkład sił 251
18. Klasztor z Jasienicy (1. poł. XIV w.) 252
19. Zamek Albrechta w Miśni (1470 r.) 254
20. Opory sklepienia krzyżowego z zaplanowaną nadwieszką 255
21. Zamek radzyński 256
22. Wnętrze kościoła – opór sklepienia 258
23. Sklepienia krzyżowe 259
24. Profile żebrowisk sklepień gotyckich 261
25. Toruń ul. Szczytna 2 264
26. Wieża zamku lidzbarskiego 265
27. Klasztor w Mogiłnie (1065 r.) 266
28. Zworniki (klucze) sklepienia 267
29. Wsporniki sklepień 268
30. Sklepienie wykonane „z wolnej ręki” 270
31. Kościół Świętego Krzyża we Wrocławiu 272
32. Tworzenie sklepienia gwiazdowego 273

33. Kościół św. Brygidy w Gdańsku – sklepienia gwiaździsto-sięciowe	283
34. Zamek w Toruniu – piwnice	284
35. Kościół jednonawowy w Poznaniu	285
36. Ratusz w Toruniu – piwnice	286
37. Kościół św. Józefa w Gdańsku – odbudowa zniszczonego sklepienia gwiaździstego w żelbecie	287
38. Podstawa sklepienia	289
39. Sklepienia sieciowe	290
40. Sklepienia kryształowe	292
41. Praca kopuły	298
42. Schematy kopuł	299
43. Grób Agamemnona	301
44. Rzym, Pantheon rok 118	302
45. Kościół Hagia Sofia w Konstantynopolu (kościół Mądrości Bożej)	303
46. „Kopuła” Santa Maria del Fiore we Florencji (1420–1460)	305
47. Bazylika św. Piotra w Rzymie	310
48. Kaplica Zygmuntowska w Krakowie	312
49. Schemat prac badawczych i projektowych dla napraw i konserwacji sklepienia zabytkowego	316
Zadania sprawdzające	320
Literatura	321